2023 m. gruodžio 14 d. Vyriausybės dekretas Nr. 559/2023 dėl

biologiškai skaidžių atliekų susidarymo prevencijos veiklos, išsamių atliekų tvarkymo veiklos, susijusios su biologiškai skaidžiomis atliekomis, taisyklių ir iš biologinių atliekų pagaminto komposto klasifikavimo taisyklių

Vadovaudamasi įgaliojimu, suteiktu

2012 m. Įstatymo Nr. CLXXXV dėl atliekų 88 straipsnio 1 dalies 28 ir 29 punktais ir atsižvelgdama į 20 straipsnį,
remdamasi 2010 m. Įstatymo Nr. CXXX dėl teisės aktų 31 straipsnio 1 dalies a punkto ac papunktyje, ir veikdama pagal Pagrindinio įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nustatytas funkcijas, Vyriausybė nustato

1. Taikymo sritis

1 straipsnis. 1. Šis teisės aktas susijęs su

a) biologiškai skaidžių atliekų susidarymo prevencija,

b) biologiškai skaidžiomis atliekomis,

c) stabilizuotomis atliekomis,

d) mišriomis atliekomis,

e) fermentacijos liekanomis,

f) kompostu,

g) kompostavimu namų ūkyje ir bendruomenėse,

h) kompostavimu vietoje,

i) kompostuojamais bioplastikais,

j) kompostavimo vietoje perdirbimo pagalba,

k) stabilizavimu,

l) biodujų gamyba,

m) biodujų gamybos perdirbimo pagalba ir

n) biologiškai skaidžių atliekų nebelaikymo atliekomis statusu.

2. Šis teisės aktas netaikomas

a) biologiniam užterštų geologinių darinių ar iškasto užteršto dirvožemio šalinimui vykdant rekultivavimo procesą,

b) žemės ūkio ir miškininkystės veiklos metu susidariusioms paviršinėms ir požeminėms augalų liekanoms,

c) sąvartyne natūraliai susidarančioms biodujoms ir

d) kepimo aliejaus ir riebalų atliekoms, kurioms taikoma išplėstinės gamintojo atsakomybės schema.

2. Apibrėžtys

2 straipsnis. Šiame dekrete:

1) *šalutiniai gyvūniniai produktai* – šalutiniai gyvūniniai produktai, kaip apibrėžta 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1774/2002 (toliau – Šalutinių gyvūninių produktų reglamentas), 3 straipsnio 1 dalyje;

2) *šalutinių gyvūninių produktų gaminiai* – šalutiniai gyvūniniai produktai, kaip apibrėžta 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1774/2002 (toliau – Šalutinių gyvūninių produktų reglamentas), 3 straipsnio 2 dalyje;

3) *biodujos* – metano, anglies dioksido ir dujų pėdsakų mišinys, susidarantis anaerobiškai irstant biologiškai skaidžiai medžiagai;

4) *biodujų gamyba* – utilizavimo operacija, kai biologiškai skaidžios medžiagos ar atliekos irsta kontroliuojamomis sąlygomis, anaerobinėje aplinkoje, naudojant mikroorganizmus, o dėl irimo susidaro biodujos ir fermentacijos liekanos;

5) *biologinis apdorojimas* – biodujų gamyba, žaliųjų atliekų pirminis apdorojimas, kompostavimas ir stabilizavimas;

6) *paruošiamojo apdorojimo zona* – vieta arba teritorija, kurioje taikoma techninė apsauga, kuri yra biologiniam apdorojimui ruošti naudojamos aikštelės dalis ir kurioje pradedamos apdoroti biologiškai skaidžios atliekos;

7) *liekamoji fermentacija* – kietosios arba skystosios atliekos, susidarančios biodujų gamybos metu;

8) *maisto atliekos* – maisto atliekos, kaip apibrėžta Komisijos reglamento (ES) Nr. 142/2011, kuriuo įgyvendinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės ir įgyvendinama Tarybos direktyva 97/78/EB dėl tam tikrų mėginių ir

daiktų, kuriems pagal tą direktyvą netaikomi veterinariniai patikrinimai pasienyje, 1 priede, ir maisto produktai – kaip apibrėžta 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002, nustatančio maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančio Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančio su maisto saugos klausimais susijusias procedūras, 2 straipsnyje – kurie tapo atliekomis;

9) *kompostavimas namų ūkyje* – žaliųjų atliekų ir virtuvės žaliųjų atliekų ar kitų augalinės kilmės organinių medžiagų perdirbimas savo reikmėms nekilnojamojo turto objekte, kuriame jos gaminamos arba kuriame jos susidaro, arba kito namų ūkio, kuriame kompostuojamas objektas, teritorijoje, siekiant aprūpinti augalus maistinėmis medžiagomis, kai perdirbimo metu susidaro namų kompostas;

10) *higienizacija* – infekcinių mikrobų vegetatyvinės formos biologiškai skaidžiose atliekose sumažinimas, siekiant išvengti infekcijos;

11) *kompostas* – 1 priede nurodytos atliekos, taip pat humuso pavidalo medžiaga su dideliu organinės medžiagos kiekiu, kaip apibrėžta atskiruose teisės aktuose, kuri gaminama iš buitinių žaliųjų atliekų ir virtuvės žaliųjų atliekų, naudojant pagalbines perdirbimo priemones, kompostuojant namų ūkyje, bendruomenėje arba vietoje, ir kuri nebėra atliekos;

12) *kompostavimo vienetas* – biologiškai skaidžių atliekų ir pagalbinės perdirbimo priemonės partija, apdorota vienodai pagal taikomą technologiją, atlikus pirminio apdorojimo operacijas;

13) *komposto partija* – kompostas iš to paties kompostavimo vieneto;

14) *biologiškai skaidžios atliekos, kurioms taikoma koncesija* – žaliosios augalinės atliekos, kurios yra biologiškai skaidžios, gaunamos iš sodų ar parkų ir kurioms taikoma koncesija pagal Atliekų įstatymą, taip pat virtuvės žaliosios ir maisto atliekos, laikomos panašiomis į buitines atliekas, susidarančios namų ūkio ar (ne verslo subjekto) nekilnojamojo turto naudotojui, arba virtuvės žaliosios ir maisto atliekos, susidarančios (ekonominės organizacijos) nekilnojamojo turto savininkui, kuris nėra operatorius pagal ministro įsakymą, nustatantį šalutinių gyvūninių produktų, neskirtų vartoti žmonėms, veterinarijos taisykles;

15) *virtuvės maisto atliekos* – namų ūkiuose susidaręs maistas ir žmonėms vartoti skirtas maistas, kuris tapo atliekomis ir kuris nelaikomas virtuvės žaliosiomis atliekomis;

16) *virtuvės žaliosios atliekos* – virtuvės augalinės atliekos iš namų ūkių, laikomos virtuvės žaliosiomis atliekomis, kai virtuvės augalinėse atliekose yra žalių daržovių ir vaisių likučių, kavos tirščių (be filtrų, kapsulių ir kitų pakavimo medžiagų), arbatos lapelių (be maišelių ir kitų pakavimo medžiagų), prieskonių, žolelių, kiaušinių lukštų;

17) *bendruomeninis surinkimas* – atskiras žaliųjų atliekų ir virtuvės žaliųjų atliekų surinkimas šalia gyvenamųjų pastatų esančioje vietoje, kurį vykdo nekilnojamojo turto naudotojų (fizinių asmenų), gyvenančių gyvenamųjų pastatų komplekse, bendruomenė;

18) *bendruomeninis kompostavimas* – kompostavimas namuose, kai išankstinį kompostavimo apdorojimą, kompostavimą ir komposto naudojimą bendrai vykdo daugiabučių namų savininkų bendrijos, gyvenamųjų namų kooperatyvai ar mažosios bendrijos;

19) *kvėpavimo intensyvumas* – deguonies suvartojimas iš biologiškai skaidžių atliekų organinės medžiagos [mg O_2/g sausosios medžiagos];

20) *sertifikuotų produktų kompostas* – atliekos pagal 1 priedą, taip pat tręšiamieji ir dirvožemį gerinantys produktai, kurie nebėra atliekos ir yra tinkami naudoti žemės ūkyje, kaip numatyta leidime; tokios į humusą panašios trąšos ir dirvožemį gerinančios medžiagos gaminamos kompostuojant vietoje, naudojant pagalbines perdirbimo priemones, jose gausu augalų maistingųjų medžiagų, jose yra daug organinės medžiagos ir jas leidžiama parduoti pagal ministro potvarkį dėl derlių didinančių produktų leidimų išdavimo, laikymo, pardavimo ir naudojimo;

21) *atvira kompostavimo sistema* – kompostavimo technologija, naudojama kompostavimo vietoje, kai kompostavimo vienetas turi tiesioginį sąlytį su oru, o kompostavimo vienetas nėra uždengtas, aptvertas techniniais ar architektūriniais elementais;

22) *stabilizavimas* – pirminio apdorojimo operacija, kurios metu mišrių atliekų (kuriose yra biologiškai skaidžių atliekų) biologinis skaidumas sumažinamas taikant būtinus mechaninių ir biologinių procesų derinius, todėl sumažėja kvėpavimo intensyvumas ir susidaro higienos reikalavimus atitinkančios stabilizuotos atliekos, kurių kvėpavimo intensyvumas (AT4) yra mažesnis nei 10 mg O_2/g sausosios medžiagos;

23) *stabilizuotos atliekos* – medžiaga, gauta mechaniškai ir biologiškai apdorojus kompostavimui ar anaerobiniam biologiniam skaidymui netinkamas biologines atliekas, kurių kvėpavimo intensyvumas (AT4) po 4 dienų yra mažesnis nei 10 mg O_2/g, o dinaminis kvėpavimo intensyvumas yra mažesnis nei 1 000 mg O_2/kg VS * h;

24) *kompostavimas vietoje* – utilizavimo operacija kompostavimo aikštelėje, kurios metu biologiškai skaidžios atliekos ir pridėta pagalbinė perdirbimo medžiaga yra skaidomos autoterminiais ir termofiliniais biologiniais procesais, naudojant mikroorganizmus ir kitus gyvuosius organizmus, dalyvaujant deguoniui, ir dėl to susidaro kompostas su biologiškai stabiliais organiniais ir neorganiniais komponentais bei patogenais, kurių koncentracija komposte neviršija 2 priede nurodytų verčių;

25) *kompostavimo vietoje tinkami bioplastiko gaminiai* – plastiko atliekos, pažymėtos arba sertifikuotos biologiniam skaidymui, atitinkančios standartą MSZ EN 13432 arba lygiavertį techninį sprendimą, kurios, be kompostavimo vietoje, gali būti naudojamos biodujų gamybai, jei surenkamos kartu su virtuvės maisto atliekomis;

26) *uždaroji kompostavimo sistema* – kompostavimo aikštelėje naudojama kompostavimo technologija, kai kompostavimo procesas vykdomas uždarame įrenginyje, naudojant techninius ar architektūrinius elementus.

3. Biologiškai skaidžių atliekų prevencijos taisyklės

3 straipsnis. 1. Jei techniškai įmanoma, naudinga aplinkai ir ekonomiškai proporcinga, augalinės kilmės organinės medžiagos kompostuojamos namuose arba bendruomenėje.

2. Į kompostą, pagamintą pagal šio dekreto taisykles, gali būti atsižvelgiama siekiant pasiekti tikslinę vertę pagal 2019 m. birželio 7 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimą (ES) 2019/1004, kuriuo nustatomos duomenų apie atliekas apskaičiavimo, tikrinimo ir teikimo taisyklės pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/98/EB ir panaikinamas Komisijos įgyvendinimo sprendimas C(2012) 2384.

3. Ne rečiau kaip kas penkerius metus koncesijos įmonė renka duomenis apie komposto, gauto kompostuojant namuose arba bendruomenėse, kiekį ir panaudojimą.

4. Gyventojų informavimas ir švietimas apie biologiškai skaidžių atliekų susidarymo prevenciją bus vykdomas pagal Nacionalinę maisto atliekų prevencijos programą. Ši programa, kurią valdo Nacionalinis maisto grandinės saugos biuras (NÉBIH), prisidės prie paskaitų serijos visoje šalyje pavadinimu „Maradék nélkül“ („Be atliekų“), kad Vengrija galėtų pasiekti Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų 12.3 tikslą iki 2030 m.

4. Atskiro biologiškai skaidžių atliekų surinkimo taisyklės

4 straipsnis. 1. Biologiškai skaidžias atliekas atliekų turėtojas savanoriškai surenka atliekų susidarymo vietoje, tik tam skirtame atliekų surinkimo konteineryje ir taip, kad nekeltų pavojaus aplinkai.

2. Vykdydama 9 dalyje nurodytą veiklą, koncesijos įmonė suteikia atliekų turėtojui specialų konteinerį, skirtą virtuvės žaliosioms atliekoms ir virtuvės maisto atliekoms surinkti.

3. Virtuvės maisto atliekų vežimui ir stebėsenai taikomos atitinkamos ministerijos nutarimo, nustatančio šalutinių gyvūninių produktų, neskirtų žmonių maistui, veterinarijos taisykles, nuostatos, jei perdirbimas atliekamas biodujų arba kompostavimo įmonėje. Biologiškai skaidžioms atliekoms, kurioms taikoma koncesija, iš namų ūkių gaunamoms ir priimamoms atliekoms netaikomi komercinio dokumento išdavimo reikalavimai, kaip nustatyta ministro nutarime, nustatančiame šalutinių gyvūninių produktų, neskirtų vartoti žmonėms, veterinarijos taisykles.

4. Draudžiama iš namų ūkių atskirai surinktas maisto atliekas naudoti šėrimui, o koncesininkas neturi teisės tokių atliekų naudoti nei tiesiogiai, nei netiesiogiai.

5. Maisto atliekų iš ūkinių organizacijų surinkimas, vežimas ir kontrolė, kai jos perdirbamos biodujų ir kompostavimo įmonėje, turi būti vykdomi pagal atitinkamas ministro įsakymo, nustatančio šalutinių gyvūninių produktų, neskirtų vartoti žmonėms, veterinarijos taisykles, nuostatas.

6. Biologiškai skaidžių atliekų, kurioms taikoma koncesija, priėmimo, surinkimo ir vežimo būdą ir dažnumą nustato koncesijos įmonė.

7. Biologiškai skaidžių atliekų, kurioms taikoma koncesija, surinkimas ir vežimas gali būti vykdomas turint leidimą tvarkyti atliekas.

8. Atliekų turėtojas užtikrina, kad koncesijos įmonei pateiktose biologiškai skaidžiose atliekose nebūtų jokių kitų atliekų, įskaitant pakavimo medžiagas ir pašalines medžiagas.

9. Koncesijos įmonė užtikrina šiame nutarime numatytas atskiro surinkimo sąlygas, jei tai techniškai ir profesionaliai įmanoma. Koncesijos įmonė pirmiausia užtikrina atliekų surinkimą „nuo durų iki durų“, jei tai nesukelia neproporcingų ekonominių sąnaudų. Koncesijos įmonė įsteigia tokio dydžio atliekų surinkimo punktus, kurie atitinka gyventojų skaičių, kai nėra galimybės surinkti atliekas „nuo durų iki durų“.

10. Nepaisant Vyriausybės nutarimo dėl tam tikrų atliekų tvarkymo įrenginių projektavimo ir eksploatavimo taisyklių nuostatų, koncesijos įmonė atliekų surinkimo punktu paskiria atliekų surinkimo aikštelę, kurią eksploatuoja koncesijos įmonė arba koncesijos subrangovas.

5 straipsnis. Biologiškai skaidžios atliekos, kuriose yra Reglamento (ES) 2019/1021 dėl patvariųjų organinių teršalų I ir II prieduose išvardytų medžiagų, negali būti kompostuojamos ir negali būti paverčiamos fermentacijos liekanomis.

5. Žaliųjų atliekų ir virtuvės žaliųjų atliekų atskiro surinkimo bendruomenės lygmeniu taisyklės

6 straipsnis. Jei žaliųjų atliekų ir virtuvės žaliųjų atliekų negalima panaudoti kitu būdu, nei apibrėžtuoju 8 skirsnyje, atskirai surinktos žaliosios atliekos ir virtuvės žaliosios atliekos pirmiausia panaudojamos kompostuojant vietoje arba gaminant biodujas, o kraštutiniu atveju – išgaunant energiją biomasės jėgainėje.

7 straipsnis. 1. Bendruomenės atliekų surinkimas gali būti vykdomas koncesijos įmonės nustatytoje ir su vietos bendruomene suderintoje teritorijoje arba privačioje gyvenamosios vietovės bendruomenės prižiūrimoje teritorijoje, tačiau tik nustatytoje nekilnojamojo turto objekto vietoje.

2. Turi būti nuolat užtikrinamas laisvas patekimas į bendruomenės surinkimo vietą, net ir neįgaliesiems.

3. Bendruomenės atliekų surinkimas gali būti vykdomas be leidimo tvarkyti atliekas.

4. Žaliosios atliekos, kuriose yra pavojingų komponentų, bendruomenės surinkimo vietoje, plastikas, neturintis sertifikato dėl biologinio skaidumo namų kompostavimo sąlygomis, ir kitos atliekos, išskyrus žaliąsias atliekas ir virtuvės žaliąsias atliekas, negali būti atiduodamos.

5. Nekilnojamojo turto savininkas arba asmuo, kurį rašytiniu susitarimu įgaliojo bendrija arba gyvenamųjų namų bendrija, turi pasirūpinti:

a) bendruomenės atliekų surinkimo vietos valymu ir priežiūra, būtino personalo ir materialinių sąlygų užtikrinimu, ir

b) informacinio stendo, kuriame nurodomos naudojimo sąlygos, įrengimu vietoje.

6. Su surinkimu susijusio nekilnojamojo turto savininkas arba savininko įgaliotas asmuo praneša koncesijos įmonei apie bendruomenės surinkimo veiklą iš karto tuo metu, kai nustatoma aptvertos teritorijos vieta, prieš pradedant bendruomenės surinkimą ir jam pasibaigus.

6. Kompostavimo namuose, bendruomeninio kompostavimo ir kompostavimo vietoje taisyklės

8 straipsnis. 1. Fizikiniai, cheminiai ir biologiniai reikalavimai ne žemės ūkyje naudojamiems kompostams nurodyti 2 priede.

2. Nekilnojamojo turto, kuris naudojamas kompostavimui, savininkas yra atsakingas už bendruomenės ir namų kompostavimo užduočių įgyvendinimą.

3. 2 dalyje nurodytų bendruomenės lygmens kompostavimo užduočių įgyvendinimą bendruomenėje valdo bendruomenės paskirtas asmuo ar organizacija arba bendruomenės rašytiniu susitarimu įgaliotas asmuo ar organizacija.

4. 3 dalyje nurodytas asmuo arba subjektas pasirūpina

a) surinkimo vietos valymu ir priežiūra, taip pat reikiamo personalo ir materialinių sąlygų užtikrinimu;

b) informacinio stendo, kuriame nurodomos naudojimo sąlygos, įrengimu vietoje;

c) pagaminto komposto naudojimu;

d) duomenimis apie pagaminto komposto kiekį ir panaudojimą, kurie koncesijos įmonei pateikiami koncesijos įmonės nustatyta tvarka.

5. Namų ar bendruomenės komposto negalima naudoti šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių arba plastikų, kurių biologinis skaidumas namų sąlygomis nėra sertifikuotas, apdorojimui.

6. Žaliosios atliekos, kuriose yra pavojingų komponentų, ir kitos atliekos, išskyrus žaliąsias atliekas, negali būti naudojamos kompostavimui namuose ir bendruomenėje.

9 straipsnis. 1. Kompostavimas vietoje gali būti vykdomas tik turint leidimą naudoti atliekas, o kompostavimo aikštelėje jis vykdomas vykdant R3c naudojimo operaciją, nurodytą ministro įsakyme, kuriame išvardytos su atliekų tvarkymu susijusios šalinimo ir naudojimo operacijos.

2. Kompostuojant vietoje iš biologiškai skaidžių atliekų, gali būti naudojamos 1 priede nurodytos atliekų ir pagalbinių medžiagų rūšys, taip pat atliekų, kurios gali būti naudojamos kaip pagalbinės medžiagos, rūšys.

3. Kompostuojant vietoje galima naudoti nuotekų dumblą, jei laikomasi Vyriausybės nutarime dėl nuotekų ir nuotekų dumblo naudojimo ir tvarkymo žemės ūkyje taisyklių nustatytų reikalavimų ir yra atliekų tvarkymo leidimas, išduotas pagal Vyriausybės nutarimą dėl atliekų tvarkymo veiklos registravimo ir oficialių leidimų išdavimo.

4. Kompostuojamą bioplastiką galima apdoroti tik kompostavimo vietoje metu.

10 straipsnis. 1. Kompostavimo vietoje, stabilizavimo ir biodujų gamybos techninės taisyklės, taip pat techninės ir eksploatacinės sąlygos, būtinos kompostavimui vietoje, nurodytos 3 priede.

2. Biologiškai skaidžios atliekos, įskaitant bioplastikus, kuriuos galima apdoroti kompostuojant vietoje, iki kompostavimo pradžios turi būti laikomos atskirai nuo visų kitų atliekų ir medžiagų pirminio apdorojimo zonoje.

3. Biologiškai skaidžios atliekos, įskaitant bioplastikus, kuriuos galima apdoroti kompostuojant vietoje, turėtų būti pradedamos ruošti kompostavimui pirminio apdorojimo zonoje. Po to atliekos turi būti perkeltos į kompostavimo zoną, kad būtų galima atlikti tolesnį apdorojimą.

4. Kompostavimas kompostavimo zonoje turi būti atliekamas

a) atviroje kompostavimo sistemoje,

b) uždaroje kompostavimo sistemoje arba

c) įrenginių derinyje pagal (a) ir (b) punktus.

5. Biologiškai skaidžios atliekos, įskaitant bioplastikus, kuriuos galima apdoroti kompostuojant vietoje, kompostavimo aikštelėje, priklausomai nuo pasirinktos kompostavimo sistemos, išdėstomos kompostavimo vienete.

6. Tikrinant tikslo įvykdymą, galima atsižvelgti į maisto grandinės kontrolės įstaigos (kaip nustatyta ministro įsakyme, nustatančiame šalutinių gyvūninių produktų, neskirtų vartoti žmonėms, veterinarijos taisykles) surinktus duomenis apie maisto atliekų, kurios gali būti priskiriamos šalutiniams gyvūniniams produktams, perduotų arba gautų perdirbti, kiekį, jei perdirbama, į perdirbimo tikslinį skaičių.

7. Stabilizavimo taisyklės

11 straipsnis. 1. Atliekų rūšys ir perdirbimo pagalba, kurią galima naudoti biologiniam apdorojimui ir stabilizavimui, taip pat atliekų, kurias galima naudoti kaip perdirbimo pagalbą, rūšys nurodytos 1 priede.

2. Stabilizavimui gali būti naudojamos tik 1 priede išvardytos atliekos, kurių biologinis apdorojimas gali būti vykdomas turint leidimą tvarkyti atliekas, laikantis Vyriausybės nutarime dėl atliekų tvarkymo veiklos registravimo ir oficialių leidimų išdavimo nustatytų taisyklių.

3. Stabilizavimo metu susidariusios stabilizuotos atliekos naudojamos tik atliekų naudojimo arba šalinimo operacijoms, kaip nustato atliekų tvarkymo institucija.

4. Stabilizavimas turi būti atliekamas teritorijoje su kieta danga.

5. Eksploatuojant sąvartyną stabilizuotos atliekos gali būti naudojamos kaip dangos sluoksnis arba jos gali būti naudojamos jo rekultivavimui kaip išlyginamasis arba dengiamasis sluoksnis, kaip viršutinio baigiamojo sluoksnio dalis, vadovaujantis ministro įsakymu dėl tam tikrų taisyklių ir sąlygų, susijusių su atliekų išpylimais ir sąvartynais, pagal kurį stabilizuotos atliekos gali būti naudojamos tiek, kiek aprašyta techninės apsaugos ir technologijų gairėse, atsižvelgiant į geriausius prieinamus aplinkos taršos prevencijos ir mažinimo būdus, kaip nustatyta atliekų tvarkymo leidime šalinti atliekas. Didesniu mastu stabilizuotos biologinės atliekos neturi būti naudojamos atgavimo tikslais sąvartyno eksploatavimo metu.

6. Stabilizuotų biologinių atliekų, kurios gali būti naudojamos sąvartyno rekultivavimui, kiekis neturi viršyti 500 tonų sausųjų medžiagų hektare.

7. Stabilizavimui būtinos techninės sąlygos nurodytos 3 priede.

8. Biodujų gamybos taisyklės

12 straipsnis. 1. Jei biologiškai skaidžios atliekos vežamos į biodujų gamyklą, biodujų gamyba, turint leidimą tvarkyti atliekas, gali būti vykdoma vykdant R3 atgavimo operaciją, kaip apibrėžta ministro įsakyme, kuriame išvardytos su atliekų tvarkymu susijusios šalinimo ir naudojimo operacijos.

2. Biodujų jėgainės, kurioje taip pat perdirbami šalutiniai gyvūniniai produktai, steigimui, leidimų išdavimui ir eksploatavimui taikomas ministro nutarimas, nustatantis gyvūnų sveikatos taisykles, taikomas šalutiniams gyvūniniams produktams, neskirtiems vartoti žmonėms, 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1774/2002 (šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės), 24 straipsnis produktų reglamentas) ir Komisijos reglamento (ES) Nr. 142/2011, kuriuo įgyvendinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės ir įgyvendinamos Tarybos direktyvos 97/78/EB nuostatos dėl tam tikrų mėginių ir produktų, kuriems pagal tą direktyvą netaikomi veterinariniai patikrinimai pasienyje, V priedas (toliau – Komisijos reglamentas (ES) Nr. 142/2011) (toliau – Komisijos reglamentas (ES) Nr. 142/2011): Komisijos reglamentas (ES) Nr. 142/2011).

3. Biodujų gamybai iš biologiškai skaidžių atliekų gali būti naudojamos 3 priede nurodytos atliekų rūšys, įskaitant vietoje kompostuoti tinkamus bioplastikus.

4. Biodujų gamyba iš biologiškai skaidžių atliekų biodujų gamykloje gali būti vykdoma naudojant

a) šlapią arba

b) sausą

fermentacijos procesą.

5. Techninės sąlygos, būtinos biodujų gamybai, nurodytos 3 priede.

6. Tikrinant tikslo įvykdymą, galima atsižvelgti į maisto grandinės kontrolės įstaigos (kaip nustatyta ministro įsakyme, nustatančiame šalutinių gyvūninių produktų, neskirtų vartoti žmonėms, veterinarijos taisykles) surinktus duomenis apie maisto atliekų, kurios gali būti priskiriamos šalutiniams gyvūniniams produktams, perduotų arba gautų perdirbti, kiekį, jei perdirbama, į perdirbimo tikslinį skaičių.

9. Atliekų nebelaikymo atliekomis taisyklės

13 straipsnis. 1. Naudojimo žemės ūkyje atveju biologiškai skaidžių atliekų statusas nustoja galioti, jei iš jų pagamintas kompostas ir fermentacijos liekanos atitinka konkrečius reikalavimus, nustatytus

a) ministro nutarime dėl leidimo naudoti, sandėliuoti, parduoti ir naudoti derlių didinančias medžiagas ir

b) Reglamente (ES) 2019/1009, kuriuo nustatomos ES trąšiamųjų produktų tiekimo rinkai taisyklės.

2. Naudojimo ne žemės ūkio reikmėms atveju biologiškai skaidžių atliekų statusas nustoja galioti, jei iš jų pagamintas kompostas ir fermentacijos liekanos atitinka 3 priede nurodytus reikalavimus.

14 straipsnis. 1. Kompostavimo įmonės operatorius gali perduoti kompostą, o biodujų jėgainės operatorius gali perduoti fermentacijos atliekas naudoti kitam asmeniui, jei operatorius atitikties deklaracija pagal 3 priedą patvirtina atitiktį 2012 m. Įstatymo CLXXXV 9 straipsnio 1 dalies nuostatoms dėl atliekų statuso, susijusioms su atliekų statuso pabaiga, išskyrus atvejus, kai kompostas arba fermentacijos atliekos perduodamos tolesniam apdorojimui atliekų statusu.

2. Atitikties deklaracija parengiama kiekvienam gavėjui ir kiekvienam sandoriui atskirai.

3. Atitikties deklaracija patvirtina joje pateiktą informaciją iki kitos atitikties deklaracijos parengimo.

4. 1 dalyje nurodytas veiklos vykdytojas parengia du atitikties deklaracijos egzempliorius, pirmąjį egzempliorių pasilieka kaip sertifikatą, o dublikatą perduoda naudotojui išsiuntimo metu arba persiunčia jį patikrinamu būdu.

5. Atitikties deklaraciją operatorius ir naudotojas saugo ne trumpiau kaip 5 metus.

15 straipsnis. 1. Jei kompostas naudojamas ne žemės ūkio reikmėms, komposto fizikinių, cheminių, biologinių ir higieninių-mikrobiologinių savybių tinkamumą pagal šį nutarimą patikrina kompostavimo aikštelės operatorius, paėmęs reprezentatyvų komposto mėginį. Akredituotas mėginių ėmimas ir jų paruošimas atliekamas remiantis standartu.

2. Kompostavimo aikštelėje pagaminto komposto mėginiai imami iš kiekvienos kompostavimo partijos toliau nurodytais atvejais ir dažnumu:

a) jei kompostavimo aikštelės pajėgumas neviršija 10 000 tonų/referencinių metų biologiškai skaidžių atliekų – ne rečiau kaip kartą per metus iš pagaminto komposto,

b) jei kompostavimo įmonės pajėgumas viršija 10 000 tonų biologiškai skaidžių atliekų per ataskaitinius metus – bent du kartus per metus iš pagaminto komposto, arba

c) jei pasikeičia kompostavimo vietos technologija.

3. Komposto mėginio laboratoriniai tyrimai atliekami pagal standartinį ar lygiavertį metodą akredituotoje laboratorijoje. Laboratorinio tyrimo protokolas su tyrimo rezultatais saugomas ne trumpiau kaip 5 metus.

4. Organinių teršalų tyrimai atliekami, kai viena ar daugiau naudojamų medžiagų pagal 1 priedą laikomos rizikingomis medžiagomis.

5. Jei kompostas neatitinka 2 priede nustatytų atliekų nebelaikymo atliekomis reikalavimų, jis toliau tvarkomas ir klasifikuojamas kaip atliekos pagal ministro įsakymą dėl atliekų sąrašo, o vėliau perduodamas atliekų tvarkytojui, turinčiam galiojantį atliekų tvarkymo arba vieningą leidimą naudoti atliekas aplinkosaugos tikslais.

16 straipsnis. 1. Jei atliekos naudojamos ne žemės ūkio reikmėms, fermentacijos liekanų fizikinių, cheminių, biologinių ir higieninių-mikrobiologinių savybių tinkamumą pagal šį nutarimą patikrina biodujų jėgainės operatorius, paėmęs reprezentatyvų fermentacijos liekanų mėginį.

2. Biodujų jėgainėje susidariusių fermentacijos liekanų mėginiai imami toliau nurodytais atvejais ir dažnumu:

a) jei biodujų jėgainės pajėgumas neviršija 10 000 tonų/referencinių metų biologiškai skaidžių atliekų, bent kartą per metus iš susidariusių fermentacijos likučių,

b) jei biodujų jėgainės pajėgumas yra didesnis nei 10 000 tonų biologiškai skaidžių atliekų per metus – ne rečiau kaip du kartus per metus iš susidariusio fermentacijos likučio, arba

c) jei biodujų gamykloje keičiasi technologija.

3. Fermentacijos liekanų mėginio laboratoriniai tyrimai atliekami pagal standartą akredituotoje bandymams atlikti laboratorijoje. Laboratorinio tyrimo protokolas su tyrimo rezultatais saugomas ne trumpiau kaip 5 metus.

4. Organinių teršalų tyrimai atliekami, kai viena ar daugiau naudojamų medžiagų pagal 1 priedą laikomos rizikingomis medžiagomis.

10. Baigiamosios nuostatos

17 straipsnis. Šis dekretas įsigalioja 2023 m. gruodžio 31 d.

18 straipsnis. 1. Šiuo dekretu siekiama laikytis

a) 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinančią tam tikras direktyvas, ir

b) 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyvos 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų

.

2. Apie dekreto projektą buvo iš anksto pranešta pagal 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisykles teikimo tvarka.

19 straipsnis. Tie, kurie iki šio dekreto įsigaliojimo tvarkė savo maisto atliekas, vadovaudamiesi reglamento, kuriuo nustatomos gyvūnų sveikatos taisyklės dėl žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų (toliau – reglamentas), nuostatomis, įsigaliojus šiam nutarimui gali tęsti savo veiklą pagal to reglamento taisykles.

20 straipsnis. 2003 m. gruodžio 29 d. Aplinkos apsaugos ir vandentvarkos dekretas Nr. 23/2003 dėl biologinių atliekų apdorojimo ir kompostavimo techninių reikalavimų panaikinamas.

Viktor Orbán

Ministras Pirmininkas (pasirašyta)

2023 m. gruodžio 14 d. Vyriausybės dekreto Nr. 559/2023 1 priedas

Atliekų ir pagalbinių perdirbimo medžiagų, kurios gali būti naudojamos biologiniam apdorojimui ir stabilizavimui, rūšys ir atliekų, kurios gali būti naudojamos kaip pagalbinės perdirbimo medžiagos, rūšys

1. **Atliekų, kurios gali būti naudojamos biologiniam apdorojimui, rūšys:**

	A		B	C	D
1.	**Identifikavimo kodas**		**Atliekų rūšies aprašymas**	**Pastaba**	**Rizikinga medžiaga**
2.	**pagrindinės grupės numeris**	**pogrupio numeris**			
3.	**02**		**ŽEMĖS ŪKIO, SODININKYSTĖS, DARŽININKYSTĖS, AKVAKULTŪROS, MIŠKININKYSTĖS, MEDŽIOKLĖS IR ŽVEJYBOS, MAISTO RUOŠIMO IR PERDIRBIMO ATLIEKOS**		
4.		**02 01**	**žemės ūkio, sodininkystės, daržininkystės, akvakultūros, miškininkystės, medžioklės ir žvejybos atliekos**		
5.		02 01 01	plovimo ir valymo dumblas	Tik dumblas, kuriame nėra cheminių valymo, koaguliacijos ar ekstrakcijos medžiagų.	
6.		02 01 02	gyvūninių audinių atliekos	Išskyrus kaulinį audinį. Nepažeidžiant nacionalinių ir ES teisės aktų dėl šalutinių gyvūninių produktų.	
7.		02 01 03	augalinių audinių atliekos		
8.		02 01 06	gyvulių išmatos, šlapimas ir mėšlas (įskaitant sugedusius šiaudus), nuotekos, atskirai surinktos ir apdorotos už teritorijos ribų	Sugedę šiaudai – tai pakratai, naudojami gyvūnų išmatoms, šlapimui ir mėšlui mirkyti. Nepažeidžiant nacionalinių ir ES teisės aktų dėl šalutinių gyvūninių produktų.	
9.		02 01 07	Miškininkystės atliekos	Tik neapdorota mediena.	
10.		**02 02**	**mėsos, žuvies ir kitų**		

	A		B	C	D
1.	**Identifikavimo kodas**		**Atliekų rūšies aprašymas**	**Pastaba**	**Rizikinga medžiaga**
2.	**pagrindinės grupės numeris**	**pogrupio numeris**			
			gyvūninės kilmės maisto produktų paruošimo ir perdirbimo atliekos		
11.		02 02 01	plovimo ir valymo dumblas		
12.		02 02 02	gyvūninių audinių atliekos	Nepažeidžiant nacionalinių ir ES teisės aktų dėl šalutinių gyvūninių produktų.	
13.		02 02 03	medžiagos, netinkamos vartoti ar perdirbti	Nepažeidžiant nacionalinių ir ES teisės aktų dėl šalutinių gyvūninių produktų.	
14.		02 02 04	nuotekų valymo vietoje dumblas	Tik dumblas, kuriame nėra cheminių valymo, koaguliacijos ar ekstrakcijos medžiagų. Nepažeidžiant nacionalinių ir ES teisės aktų dėl šalutinių gyvūninių produktų.	
15.		**02 03**	**Vaisių, daržovių, grūdų, maistinių aliejų, kakavos, kavos, arbatos ir tabako paruošimo ir perdirbimo atliekos; konservuoti produkciją; mielių ir mielių ekstrakto gamyba, melasos paruošimas ir fermentacija**		
16.		02 03 01	plovimo, valymo, lupimo, centrifugavimo ir atskyrimo dumblas	Tik dumblas, kuriame nėra cheminių valymo, koaguliacijos ar ekstrakcijos medžiagų.	
17.		02 03 04	medžiagos, netinkamos vartoti ar perdirbti	Ekstrahentų nenaudota.	
18.		02 03 05	nuotekų valymo vietoje dumblas	Tik dumblas, kuriame nėra cheminių valymo, koaguliacijos ar ekstrakcijos medžiagų.	
19.		**02 04**	**cukraus perdirbimo atliekos**		
20.		02 04 03	nuotekų valymo vietoje dumblas	Tik dumblas, kuriame nėra cheminių valymo, koaguliacijos ar	

	A		B	C	D
1.	**Identifikavimo kodas**		**Atliekų rūšies aprašymas**	**Pastaba**	**Rizikinga medžiaga**
2.	**pagrindinės grupės numeris**	**pogrupio numeris**			
				ekstrakcijos medžiagų.	
21.		**02 05**	**pieno produktų pramonės atliekos**		
22.		02 05 01	medžiagos, netinkamos vartoti ar perdirbti	Nepažeidžiant nacionalinių ir ES teisės aktų dėl šalutinių gyvūninių produktų.	
23.		02 05 02	nuotekų valymo vietoje dumblas	Tik dumblas, kuriame nėra cheminių valymo, koaguliacijos ar ekstrakcijos medžiagų. Nepažeidžiant nacionalinių ir ES teisės aktų dėl šalutinių gyvūninių produktų.	
24.		**02 06**	**Kepimo ir konditerijos pramonės atliekos**		
25.		02 06 01	medžiagos, netinkamos vartoti ar perdirbti		
26.		02 06 03	nuotekų valymo vietoje dumblas	Tik dumblas, kuriame nėra cheminių valymo, koaguliacijos ar ekstrakcijos medžiagų.	
27.		**02 07**	**alkoholinių ir nealkoholinių gėrimų (išskyrus kavą, arbatą ir kakavą) gamybos atliekos**		
28.		02 07 01	žaliavų plovimo, valymo ir mechaninio smulkinimo atliekos		
29.		02 07 02	spirito distiliavimo atliekos		
30.		02 07 04	medžiagos, netinkamos vartoti ar perdirbti		
31.		02 07 05	nuotekų valymo vietoje dumblas	Tik dumblas, kuriame nėra cheminių valymo, koaguliacijos ar ekstrakcijos medžiagų.	
32.	**03**		**MEDIENOS PERDIRBIMO IR PLOKŠČIŲ BEI BALDŲ, CELIULIOZĖS, POPIERIAUS IR KARTONO GAMYBOS ATLIEKOS**		

	A		B	C	D
1.	**Identifikavimo kodas**		**Atliekų rūšies aprašymas**	**Pastaba**	**Rizikinga medžiaga**
2.	**pagrindinės grupės numeris**	**pogrupio numeris**			
33.		**03 01**	**medienos perdirbimo ir plokščių bei baldų gamybos atliekos**		
34.		03 01 01	žievės ir kamštienos atliekos	Tik neapdorota mediena.	
		03 01 05	Pjuvenos, drožlės, skiedros, atraižos, mediena, medžio drožlių plokštės ir fanera, nenurodyti 03 01 04 punkte	Tik neapdorota mediena.	
35.		**03 03**	**celiuliozės, popieriaus ir kartono gamybos ir perdirbimo atliekos**		
36.		03 03 01	žievės ir medienos atliekos		
37.		03 03 07	mechaniškai atskirtos popieriaus ir kartono atliekų celiuliozės atliekos	Tik likučiai, kuriuose nėra cheminio apdorojimo medžiagų.	
38.		03 03 08	perdirbti skirto popieriaus ir kartono rūšiavimo atliekos	Tik likučiai, kuriuose nėra cheminio apdorojimo medžiagų.	
39.		03 03 10	mechaninio atskyrimo metu susidariusios pluošto atliekos, pluošto, užpildų ir dangos dumblas	Tik dumblas, kuriame nėra cheminių valymo, koaguliacijos ar ekstrakcijos medžiagų.	
40.		03 03 11	nuotekų valymo vietoje dumblas, nenurodytas 03 03 10		
41.	**04**		**ODOS, KAILIŲ IR TEKSTILĖS PRAMONĖS ATLIEKOS**		
42.		**04 01**	**odos ir kailių pramonės atliekos**	Nepažeidžiant nacionalinių ir ES teisės aktų dėl šalutinių gyvūninių produktų.	
43.		04 01 07	dumblas, ypač iš nuotekų valymo vietoje, kuriame nėra chromo	Tik dumblas, kuriame nėra cheminių valymo, koaguliacijos ar ekstrakcijos medžiagų.	Taip
44.		**04 02**	**Tekstilės pramonės atliekos**		
45.		04 02 10	organinės medžiagos iš natūralių produktų (pvz., riebalai, vaškas)		
46.		04 02 20	nuotekų valymo vietoje		Taip

	A		B	C	D
1.	**Identifikavimo kodas**		**Atliekų rūšies aprašymas**	**Pastaba**	**Rizikinga medžiaga**
2.	**pagrindinės grupės numeris**	**pogrupio numeris**			
			dumblas, nenurodytas 04 02 19		
47.		04 02 21	neperdirbtų tekstilės pluoštų atliekos	Tik natūralūs.	
48.		04 02 22	apdorotų tekstilės pluoštų atliekos	Tik neužteršti cheminėmis medžiagomis.	
49.	**15**		**PAKUOČIŲ ATLIEKOS; ABSORBENTAI, ŠLUOSTĖS, FILTRAVIMO MEDŽIAGOS IR APSAUGINIAI DRABUŽIAI, NENURODYTI KITUR**		
50.		**15 01**	**Pakuočių atliekos (įskaitant atskirai surinktas biologiškai skaidžias komunalines pakuočių atliekas)**		
51.		15 01 01	Popieriaus ir kartono pakuočių atliekos	Kai perdirbimas popieriaus pramonėje neįmanomas arba kai tai būtina dėl apdorojimui paruoštų biologiškai skaidžių atliekų anglies ir azoto santykio.	
52.		15 01 03	Medinių pakuočių atliekos		
53.	**16**		**ATLIEKOS, NENURODYTOS KITUR ATLIEKŲ SĄRAŠE**		
54.		**16 03**	**reikalavimų neatitinkantys ir nepanaudoti produktai**		
55.		16 03 06	16 03 05 nenurodytos organinės atliekos		
56.	**19**		**ATLIEKOS IŠ ATLIEKŲ TVARKYMO ĮRENGINIŲ, NE VIETOJE ESANČIŲ NUOTEKŲ VALYMO ĮRENGINIŲ IR ŽMONĖMS VARTOTI SKIRTO VANDENS BEI**		

	A		B	C	D
1.	**Identifikavimo kodas**		**Atliekų rūšies aprašymas**	**Pastaba**	**Rizikinga medžiaga**
2.	**pagrindinės grupės numeris**	**pogrupio numeris**			
			PRAMONINIAM NAUDOJIMUI SKIRTO VANDENS RUOŠIMO		
57.		**19 05**			
58.		19 05 03	netinkamos kokybės kompostas	Apdorotos medžiagos dalis, gauta po galutinės mechaninio-biologinio atliekų apdorojimo atrankos, kuri gali būti pakartotinai įtraukta į šį apdorojimą pakartotinio stabilizavimo eksperimentams arba naudojama kaip biologinis „inokuliantas“.	
59.		**19 06**	**anaerobinio atliekų apdorojimo atliekos**		
60.		19 06 04	komunalinių atliekų anaerobinio apdorojimo digestatas		Taip
61.		19 06 06	gyvūninių ir augalinių atliekų anaerobinio apdorojimo digestatas		
62.		**19 08**	**kitaip neapibrėžtos nuotekų valymo įrenginių atliekos**		**Taip**
63.		19 08 05	komunalinių nuotekų valymo dumblas		Taip
64.		19 08 12	pramoninių nuotekų biologinio valymo dumblas, nenurodytas 19 08 11		Taip
65.		19 08 14	pramoninių nuotekų valymo dumblas, nenurodytas 19 08 13		Taip
66.		**19 09**	**žmonėms vartoti skirto vandens arba pramoniniam naudojimui skirto vandens ruošimo atliekos**		
67.		19 09 01	pirminio filtravimo ir sijojimo kietosios atliekos		Taip

	A		B	C	D
1.	**Identifikavimo kodas**		**Atliekų rūšies aprašymas**	**Pastaba**	**Rizikinga medžiaga**
2.	**pagrindinės grupės numeris**	**pogrupio numeris**			
68.		19 09 02	vandens valymo dumblas		
69.		19 09 03	dekarbonizacijos dumblas		
70.	**20**		**KOMUNALINĖS ATLIEKOS (BUITINĖS ATLIEKOS IR PANAŠIOS KOMERCINĖS, PRAMONINĖS IR INSTITUCIJŲ ATLIEKOS), ĮSKAITANT ATSKIRAI SURINKTAS FRAKCIJAS**	Tik jei jos gaunamos iš atskiro surinkimo sistemos.	
71.		**20 01**	**atskirai surinktos frakcijos (išskyrus 15 01)**		
72.		20 01 01	popierius ir kartonas		
73.		20 01 08	biologiškai skaidžios virtuvės ir valgyklos atliekos	Nepažeidžiant nacionalinių ir ES teisės aktų dėl šalutinių gyvūninių produktų.	
74.		20 01 25	maistinis aliejus ir riebalai	Nepažeidžiant nacionalinių ir ES teisės aktų dėl šalutinių gyvūninių produktų.	
75.		20 01 38	20 01 37 nenurodyta mediena	Tik jei ji neapdorota cheminėmis medžiagomis (įskaitant dažymą, paviršiaus apdorojimą).	
76.		**20 02**	**sodų ir parkų atliekos (įskaitant kapinių atliekas)**		
77.		20 02 01	biologiškai skaidžios atliekos	Žievės atveju – tik neapdorota mediena. Atskirai surinktų kapinių atliekų atveju – tik tiesioginio gavimo atveju, jei kapinėse veikia atskira surinkimo sistema ir galima tinkamai patikrinti, ar atliekose nėra pašalinių medžiagų (pvz., folijos, gėlių ir vainikų vielos, plastikinių gėlių ir jų sudedamųjų	

	A		B	C	D
1.	**Identifikavimo kodas**		**Atliekų rūšies aprašymas**	**Pastaba**	**Rizikinga medžiaga**
2.	**pagrindinės grupės numeris**	**pogrupio numeris**			
				dalių).	
78.		**20 03**	**kitos komunalinės atliekos**		
79.		20 03 01	kitos komunalinės atliekos, įskaitant mišrias komunalines atliekas	Po pirminio apdorojimo.	Taip
80.		20 03 02	turgaviečių atliekos	Kai turgavietėje veikia atskira atliekų surinkimo sistema.	
81.		20 03 04	septikų dumblas		

2. **Pagalbinė perdirbimo priemonė, kuri gali būti naudojama komposto gamybai, ir atliekų, kurios gali būti naudojamos kaip pagalbinė perdirbimo priemonė, rūšys:**

	A		B
1.	**Perdirbimo pagalbos rūšies pavadinimas**		**Kokybės standartai ir pastabos**
2.	Uolienų granulės	a) bazalto granulės, b) alginito granulės, c) kitų uolienų granulės	-
3.	Dumblas, nuosėdos	natūralus dumblas ir nuosėdos be pridėtinio grunto ir be priemaišų, įskaitant neužterštą dumblą ir kanalizacijos valymo bei drenažo dumblą	-
4.	Molio mineralai	gryni molio mineralai	-
5.	Kalkės (akmuo)	a) kalkakmenio granulės, b) dolomito granulės, c) cukraus fabrikų kalkių dumblas, d) nestandartinis kalcio karbonatas, kalkių atliekų dumblas	-
6.	Biomasės deginimo pelenai	augaliniai pelenai	Iki 2 m/m%. Neturintys lakieji pelenai, kurių sudėtyje yra didžiausias leistinas priemaišų kiekis (mg/kg sausosios medžiagos) a) cinko (Zn): 1500, b) vario (Cu): 250, c) chromo (Cr): 250, d) švino (Pb): 100,

	A		B
1.	**Perdirbimo pagalbos rūšies pavadinimas**		**Kokybės standartai ir pastabos**
			e) vanadžio (V): 100, f) kobalto (Co): 100, g) nikelio (Ni): 100, h) molibdeno (Mo): 20, i) arseno (As): 20, j) kadmio (Cd): 8, Neturi būti lakiųjų pelenų
7.	Dirvožemis (ekstrahuotas arba dumblas)	neužterštas natūralus dirvožemis, susidaręs statybų ar griovimo metu, šakniavaisių plovimo dumblas	Iki 15 masės %. Didžiausias leistinas teršalų kiekis (mg/kg sausosios medžiagos): a) arseno (As): 30, b) švino (Pb): 100, c) kadmio (Cd): 1,1, d) chromo (Cr): 90, e) vario (Cu): 90; f) nikelio (Ni): 55, g) gyvsidabrio (Hg): 0,7, h) cinko (Zn): 450, i) policikliniai aromatiniai angliavandeniliai (PAH16: naftalenas, fluoras, fenantrenas, antracenas, fluorantenas, pirenas, benzo[a]antracenas, krizenas, benzo[b]fluorantenas, benzo[k]fluorantenas, benzo[a]pirenas, indeno[1,2,3-cd]pirenas, dibenzo[a,h]antracenas, benzo[g, h, i]perilenas): 2, bendras angliavandenilių kiekis: 200, kuris tiriamas tik tuo atveju, jei įtariama, kad anksčiau buvo užterštas angliavandeniliais, arba jei nėra žinoma, kad plovimo metu susidarė dumblas, ir jei įtariama, kad yra kokių nors tirpiklių, koaguliacijos ar ekstrakcijos medžiagų
8.	Lignoceliuliozė	a) augalinės kilmės žemės ūkio šalutiniai produktai, b) tuščios grūdų galvutės ir (arba) neužpildyti grūdai, c) šiaudų mėšlas, d) žaliosios nuopjovos, žaliosios atliekos	-
9.	Produktai, prisidedantys prie kompostavimo proceso	a) mikrobiologiniai preparatai, biologiniai starteriai	Produktas, kuriuo leista prekiauti ir naudoti.

	A		B
1.	**Perdirbimo pagalbos rūšies pavadinimas**		**Kokybės standartai ir pastabos**
10.	Atliekų valymo įrenginių atliekos, nuotekų valymo įrenginių, kurie nuotekas valo už teritorijos ribų, taip pat geriamojo vandens ir pramoninio vandens tiekimo atliekos	a) kietosios atliekos, susidarančios smulkaus filtravimo ir sijojimo metu, b) dumblas, susidaręs valant vandenį, dekarbonizacijos dumblas	-

2023 m. gruodžio 14 d. Vyriausybės dekreto Nr. 559/2023 2 priedas

Fizikiniai, cheminiai ir biologiniai reikalavimai ne žemės ūkyje naudojamiems kompostams

1. Iš biologiškai skaidžių atliekų pagaminto komposto atliekų statusas turi būti panaikintas, jei laikomasi šių naudojimo kategorijų ribinių verčių:

	A	B	C
1.	**I kategorija**	**II kategorija**	**III kategorija**
2.	Jei iš biologiškai skaidžių atliekų pagamintas kompostas naudojamas teritorijoje, kurioje jis gali kelti tiesioginį pavojų žmonių sveikatai (ypač žaliosiose zonose, priklausančiose gyvenamosioms ir rekreacinėms teritorijoms, žaidimų aikštelėms, parkams, pakelės gėlynams, miškeliams, viešosioms promenadoms, šunų vedžiojimo aikštelėms, viešosioms gėlių dėžutėms, teritorijoms, priklausančioms sporto objektams, paplūdimių teritorijoms ir teritorijoms, priklausančioms valstybinėms įstaigoms), šis kompostas taip pat turi atitikti 2006 m. gegužės 18 d. žemės ūkio ir kaimo plėtros ministro įsakymo Nr. 36/2006 dėl leidimo naudoti derlių didinančias medžiagas, jų laikymo, prekybos ir naudojimo 3 priedo 4 punkte nustatytus reikalavimus.	Jei iš biologiškai skaidžių atliekų pagamintas kompostas naudojamas teritorijoje, kuriai taikomas Miškų ir miškų apsaugos ir tvarkymo įstatymas, jame reglamentuotu būdu arba kitoje išorinėje miško žemėje, šis kompostas taip pat turi atitikti 1.1 *ir* 1.2 punktuose nurodytus reikalavimus.	Jei iš biologiškai skaidžių atliekų pagamintas kompostas naudojamas melioracijai, kraštovaizdžio žaizdoms papildyti arba naudojamas uždaruose sąvartynuose pagal KvVM 2006 m. balandžio 5 d. įsakymą Nr. 20/2006 dėl tam tikrų taisyklių ir sąlygų, susijusių su atliekų sąvartynais ir sąvartynais, šis kompostas taip pat turi atitikti 1.1 ir 1.2 punktuose nurodytus reikalavimus.

1.1 Fizinės ir biologinės savybės:

	A	B	C	D
1.	**Savybės**	**II kategorija**	**III kategorija**	**Pastaba**
2.	**Organinių medžiagų kiekis**	Organinės medžiagos kiekis komposte sudaro ne mažiau kaip 15 % sausosios medžiagos kiekio.	Organinės medžiagos kiekis komposte sudaro ne mažiau kaip 15 % sausosios medžiagos kiekio.	Mažiausias organinės medžiagos kiekis reiškia produktą kompostavimo etapo pabaigoje, prieš jį sumaišant su kitomis medžiagomis. Tikslas – išvengti sudedamųjų dalių praskiedimo (pvz., smėliu,

	A	B	C	D
1.	**Savybės**	**II kategorija**	**III kategorija**	**Pastaba**
				dirvožemiu).
3.	**Komposto branda**	Didžiausia temperatūra, pasiekta atliekant savaiminio įkaitimo bandymą, neturi viršyti 30 °C.	-	
4.	**Patogenai**	a) *Salmonella sp* 2x5 g neigiamas, b) fekalinių koliforminių bakterijų skaičius 500/g, c) fekalinių streptokokų skaičius 500/g, d) žmogaus parazitinių helmintų kiaušinėliai 25 g neigiami	-	Šis parametras matuojamas kartu su reguliariais temperatūros matavimais.
5.	**Gyvybingos piktžolių sėklos ir augalų dauginimo preparatai**	Komposte turi būti ne daugiau kaip 2 gyvybingos piktžolių sėklos viename litre.	-	Šis parametras matuojamas kartu su reguliariais temperatūros matavimais.
6.	**Makroskopinės priemaišos**	Tarp dalelių, didesnių nei 2 mm, komposto sudėtyje gali būti stiklo, metalo ir plastikų ne daugiau kaip 0,5 % sausosios medžiagos kiekio.	Tarp dalelių, didesnių nei 2 mm, komposto sudėtyje gali būti stiklo, metalo ir plastikų ne daugiau kaip 0,5 % sausosios medžiagos kiekio.	Reikėtų atskirti akmenis ir dirbtines priemaišas.

1.2 Cheminės savybės:

1.2.1 Sunkiųjų metalų kiekis:

	A	B	C	D
1.	**Sunkieji metalai**	**Kiekis (mg/kg sausojoje medžiagoje) II kategorija**	**Kiekis (mg/kg sausojoje medžiagoje) III kategorija**	**Pastaba**
2.	**Arsenas (As)**	25	60	
3.	**Cinkas (Zn)**	2000	2000	
4.	**Gyvsidabris (Hg)**	5	10	
5.	**Kadmis (Cd)**	5	10	

	A	B	C	D
1.	**Sunkieji metalai**	**Kiekis (mg/kg sausojoje medžiagoje) II kategorija**	**Kiekis (mg/kg sausojoje medžiagoje) III kategorija**	**Pastaba**
6.	**Kobaltas (Co)**	50	300	
7.	**Bendrasis chromas (∑Cr)**	350	800	Galutinis produktas, prieš maišant su kitomis medžiagomis. Chromo III (CR^{III}) atveju.
8.	**Chromas VI (CR VI)**	1	-	
9.	**Molibdenas (Mo)**	10	100	
10.	**Nikelis (Ni)**	100	250	
11.	**Švinas (Pb)**	400	600	
12.	**Varis (Cu)**	750	400	
13.	**Selenas (Se)**	50	20	

1.2.2 Organinės priemaišos:

	A	B	C	D
1.	**Organinės priemaišos**	**Kiekis II kategorija**	**Kiekis III kategorija**	**Pastaba**
2.	**Bendras orientacinis polichlorintų bifenilų kiekis (PCB7: PCB 28, 52, 101, 118, 138, 153, 180) (mg/kg sausojoje medžiagoje)**	0.5	5	
3.	**Bendras policiklinių aromatinių angliavandenilių kiekis (PAH16: naftalenas, fluoras, fenantrenas, antracenas, fluorantenas, pirenas, benzo[a]antracenas, krizenas, benzo[b]fluorantenas, benzo[k]fluorantenas, benzo[a]pirenas, indeno[1,2,3-cd]pirenas, dibenzo[a,h]antracenas, benzo[g, h, i]perilenas) (kiekis mg/kg sausosios medžiagos)**	5	40	Galutinis produktas, prieš maišant su kitomis medžiagomis.
4.	**Bendras alifatinių angliavandenilių kiekis (TPH) (mg/kg sausosios medžiagos)**	1000	5000	

2. Fermentacijos likučius išleidžiant į nuotekų valymo įrenginius, biodujų gamykloje susidariusių fermentacijos likučių atliekų statusas nustoja galioti, jei jos atitinka ribines vertes, nustatytas ministro įsakymo dėl vandens teršalų ribinių verčių ir tam tikrų jų taikymo taisyklių 4 ir 5 prieduose.

2023 m. gruodžio 14 d. Vyriausybės dekreto Nr. 559/2023 3 priedas

Kompostavimo vietoje, stabilizavimo ir biodujų gamybos techninės taisyklės

1. **Kompostavimas vietoje:**

1.1 10 skirsnio 3 dalyje nurodytų kompostavimo sistemų atveju, išskyrus atvejus, kai kompostuojant vietoje naudojami šalutiniai gyvūniniai produktai, kompostavimo vietoje turi būti užtikrinta bent ši temperatūra ir maišymo bei rotacijos dažnumas:

a) 55 °C temperatūra atvirame kompostavimo vienete turi būti palaikoma ne mažiau kaip 14 dienų, kad būtų užtikrintas higienizavimas, ir turi būti atliekami ne mažiau kaip 5 maišymai arba apvertimai;

b) 65 °C temperatūra atvirame kompostavimo vienete turi būti palaikoma ne mažiau kaip 7 dienas, kad būtų užtikrintas higienizavimas, ir turi būti atliekami ne mažiau kaip 2 maišymai arba apvertimai;

c) siekiant užtikrinti higienizaciją uždarame kompostavimo vienete, 60 °C temperatūra turi būti palaikoma ne mažiau kaip 7 dienas.

1.2 Kad kompostavimo metu būtų pasiektas aukštas biologinio aktyvumo lygis, turi būti užtikrintos bent šios sąlygos:

a) geriausia prieinama struktūra ir aeracija;

b) pakankamas deguonies tiekimas;

c) tinkamas drėgmės ir maistinių medžiagų kiekis;

d) anglies ir azoto santykis 25–35:1, ir

e) pH = 4–9 pH intervalas.

1.3 Pasibaigus intensyviam brandinimui, kompostavimo aikštelės operatorius kompostą vėliau brandina po apdorojimo esančioje aikštelėje, kol jo temperatūra savaiminio įkaitimo bandymo metu viršija 30 °C. Prieš vėlesnį brandinimą gali būti atliekamas sijojimas arba frakcionavimas.

1.4 Kompostuojant šalutinius gyvūninius produktus ar jų gaminius, būtina laikytis Komisijos reglamento (ES) Nr. 142/2011 V priedo III skyriaus 1 ir 3 skirsniuose nustatytų konversijos ir mikrobiologinių parametrų.

2. **Stabilizavimas:**

2.1 Stabilizavimas gali būti atliekamas tik atliekų tvarkymo įrenginyje su vandeniui nelaidžiu aptvaru.

2.2 Stabilizavimas turi užtikrinti bent šias sąlygas:

a) etapai pagal psichrofilinių, mezofilinių ir termofilinių mikroorganizmų temperatūros poreikį;

b) aukštas biologinio aktyvumo lygis ir tinkamas biologiškai skaidžių atliekų drėgnis, tinkamų pH sąlygų susidarymas;

c) higienizavimui – geriausia turima struktūra, aeracija ir homogenizacija.

2.3 Mišrios atliekos turėtų būti stabilizuojamos tol, kol kvėpavimo intensyvumas (AT4) nukrenta žemiau 10 mg O_2/g sausosios medžiagos.

3. **Biodujų gamyba:**

3.1 Atliekant 12 skirsnio 3 dalyje nurodytas procedūras, turi būti užtikrintos mažiausios temperatūros vertės ir buvimo laikotarpiai, kaip nurodyta toliau pateiktoje lentelėje:

	A	B	C
1.	**Biodujų eksploatavimo sistema**	**Temperatūros vertės**	**Temperatūros verčių palaikymo trukmė**
2.	Šlapias fermentacijos procesas	33–38 °C	mažiausiai 25–35 dienos
3.	Sausas fermentacijos procesas	33–38 °C	mažiausiai 20–30 dienų

3.2 Optimalus anglies ir azoto santykis: 15–30:1.

3.3 Tinkamas pH intervalas: pH=7–9.

3.4 Jei biodujų jėgainėje naudojami šalutiniai gyvūniniai produktai arba jų gaminiai, taikomi Komisijos reglamento (ES) Nr. 142/2011 V priedo III skyriaus 1 ir 3 skirsniuose nustatyti konversijos ir mikrobiologiniai parametrai.

2023 m. gruodžio 14 d. Vyriausybės dekreto Nr. 559/2023 4 priedas

Atitikties deklaracija ir jos turinys

1. Komposto partijos atitikties deklaracija pateikiama pagal toliau pateiktą lentelę:

<table>
<tr><td>KOMPOSTO
ATITIKTIES DEKLARACIJA</td><td colspan="2">1. Kompostavimo aikštelės operatoriaus pavadinimas:</td></tr>
<tr><td>2. Veiklos vykdytojo registruotos buveinės adresas:</td><td colspan="2">3. Gamybos vietos adresas:</td></tr>
<tr><td>4. Telefonas:</td><td colspan="2">5. El. paštas:</td></tr>
<tr><td>6. KŪJ ID (aplinkosaugos kliento ID):
□□□□□□□□□</td><td colspan="2">7. KTJ ID (aplinkosaugos teritorinis ID):
□□□□□□□□□</td></tr>
<tr><td colspan="3">8. HCSO (Vengrijos centrinės statistikos tarnybos) statistinis numeris: □□□□□□□□-□□□□-□□□</td></tr>
<tr><td colspan="3">9. Atliekų tvarkymo leidimo numeris:</td></tr>
<tr><td colspan="3">10. Leidimas tiekti rinkai ir naudoti kompostą (jei yra):</td></tr>
<tr><td colspan="3">11. Atliekų mėginių paėmimo ir laboratorinių tyrimų ataskaitų numeris (atliekų mėginio identifikavimo ženklas):</td></tr>
<tr><td>12. Apdorojimo operacija:</td><td colspan="2">13. Apdorojimo technologija:</td></tr>
<tr><td colspan="3">14. Komposto gamybai naudojamos atliekos:
a) Tipas:

b) Kiekis:</td></tr>
<tr><td colspan="3">15. Komposto gamybai naudojama perdirbimo pagalba (jei yra):
a) Tipas:

b) Kiekis:</td></tr>
<tr><td colspan="3">16. Komposto gamybai taikomas standartas (jei yra):</td></tr>
<tr><td colspan="3">17. Komposto naudojimo kategorija:</td></tr>
<tr><td colspan="3">18. Iš kompostavimo vietos išvežto komposto partija (kg):</td></tr>
</table>

19. Vidiniai komposto kiekio rodikliai: *a)* reakcija: *b)* tūrio masė: *c)* sausųjų medžiagų kiekis: *d)* organinių medžiagų kiekis: *e)* bendras vandenyje tirpių druskų kiekis: *f)* dalelių dydžio pasiskirstymas: *g)* veikliųjų medžiagų kiekis (N, P_2O_5, K_2O, Ca, Mg):
20. Fizinės ir biologinės komposto savybės: *a)* organinių medžiagų kiekis: *b)* komposto branda: *c)* patogenai: *d)* gyvybingos piktžolių sėklos ir augalų dauginimo formulės: *e)* makroskopinės priemaišos:
21. Cheminės komposto savybės: 21.1. Sunkiųjų metalų kiekis: *a)* Zn: *b)* Cu: *c)* Ni: *d)* Cd: *e)* Pb: *f)* Hg: *g)* Cr: 21.2 Organinės priemaišos: *a)* PCB7: *b)* PAH16: *c)* PCDD/PCDF/d PCB: *d)* PFC: *e)* TPH:
22. Naudotojo, kuriam perduodamas kompostas, pavadinimas, adresas, registruota buveinė:
23. Pristatymo adresas:
24. Pareiškiu, kad kompostas atitinka atliekų nebelaikymo atliekomis sąlygas, nustatytas 2023 m. gruodžio 14 d. Vyriausybės dekrete Nr. 559/2023 dėl biologiškai skaidžių atliekų susidarymo prevencijos veiklos, išsamių atliekų tvarkymo veiklos, susijusios su biologiškai skaidžiomis atliekomis, taisyklių ir iš biologinių atliekų pagaminto komposto klasifikavimo taisyklių, ir 2012 m. Įstatymo Nr. CLXXXV dėl atliekų 9 straipsnio 1 dalyje:
25. Data ir parašas:

2. Fermentacijos likučių partijos atitikties deklaracija pateikiama pagal toliau pateiktą lentelę:

FERMENTACIJOS LIKUČIAI ATITIKTIES DEKLARACIJA	1. Biodujų jėgainės operatoriaus pavadinimas:
2. Veiklos vykdytojo registruotos buveinės adresas:	3. Gamybos vietos adresas:
4. Telefonas:	5. El. paštas:

6. KÜJ ID (aplinkosaugos kliento ID): □□□□□□□□□	7. KTJ ID (aplinkosaugos teritorinis ID): □□□□□□□□□
8. HCSO (Vengrijos centrinės statistikos tarnybos) statistinis numeris: □□□□□□□□-□□□□-□□□	
9. Atliekų tvarkymo leidimo numeris:	
10. Leidimas pateikti į rinką ir naudoti fermentacijos likučius (jei yra):	
11. Apdorojimo operacija:	12. Apdorojimo technologija:
13. Fermentacijos liekanų gamybai naudojamos atliekos: *a)* Tipas: *b)* Kiekis:	
14. Fermentacijos liekanų gamybai naudota perdirbimo pagalba (jei yra): *a)* Tipas: *b)* Kiekis:	
15. Biodujų gamybai taikomas standartas (jei yra):	
16. Susidariusių fermentacijos liekanų kiekis (kg arba l):	
17. Fermentacijos liekanų cheminės savybės: 17.1. Cheminės savybės: *a)* reakcija: *b)* organinių medžiagų kiekis: *c)* bendrasis azotas: *d)* bendrasis fosforas:	

17.2. Rizikingi elementai: 17.2.1. Jei sausosios medžiagos kiekis mažesnis nei 10 %:	17.2.2 Jei sausosios medžiagos kiekis didesnis nei 10 %:
a) Al: *b)* As: *c)* B: *d)* Ba: *e)* Cd: *f)* ∑Cr: *g)* CrVI: *h)* Cu: *i)* Mn: *j)* Mo: *k)* Ni: *l)* Pb: *m)* Zn: *n)* Hg: *o)* Cl:	*a)* As: *b)* Cd: *c)* Co: *d)* ∑Cr: *e)* CrVI: *f)* Cu: *g)* Mo: *h)* Ni: *i)* Pb: *j)* Se *k)* Zn: *l)* Hg:
17.3. Organiniai teršalai: 17.3.1. Jei sausosios medžiagos kiekis mažesnis nei 10 %: *a)* gyvuliniai ir augaliniai riebalai: *b)* anijoninė paviršinio aktyvumo medžiaga: *c)* ∑PAH: *d)* ∑PCB: *e)* PCDD/PCDF/d PCB: *f)* TPH:	17.3.2 Jei sausosios medžiagos kiekis didesnis nei 10 %: *a)* ∑PAH: *b)* ∑PCB: *c)* PCDD/PCDF/d PCB: *d)* TPH:
18. Fermentacijos liekanų biologinės savybės: 18.1. Mikrobiologiniai teršalai: *a)* Fekalinių koliforminių bakterijų skaičius: *b)* Žmogaus parazitų helmintų kiaušinėlių skaičius: *c)* Salmonella sp: *d)* Fekalinių streptokokų skaičius: *e)* Pseudomonas aeroginosa skaičius: 18.2 *Azotobacter agile* testo rezultatas:	
19. Naudotojo, kuriam perduodamas fermentacijos likutis, pavadinimas, adresas, verslo vieta:	
20. Pristatymo adresas:	
21. Pareiškiu, kad fermentacijos liekanos atitinka atliekų nebelaikymo atliekomis sąlygas, nustatytas 2023 m. gruodžio 14 d. Vyriausybės dekrete Nr. 559/2023 dėl biologiškai skaidžių atliekų susidarymo prevencijos veiklos, išsamių atliekų tvarkymo veiklos, susijusios su biologiškai skaidžiomis atliekomis, taisyklių ir iš biologinių atliekų pagaminto komposto klasifikavimo taisyklių bei 2012 m. Įstatymo Nr. CLXXXV dėl atliekų 9 straipsnio 1 dalyje:	
22. Data ir parašas:	